दूरदर्शन मालिकेतील अनेक कलावंत आज इथे उपस्थित झाले आहेत.

यासंदर्भात आपण एक गोष्ट लक्षात घ्यायला हवी. सिनेमा आणि नाटक ही वेगवेगळी माध्यमं असली तरी सिनेमाच्या पायाभरणीचं काम अनेक नाट्यकलावंतांनी केलं आहे. आणि त्यात मराठी नाट्यकलावंतांचा सिंहाचा वाटा होता. अनेक कलावंत हे नाटकाच्या दालनातूनच दूरदर्शनकडे सरकत आहेत. प्रत्येक माध्यमाचं एक सामर्थ्यस्थान असतं. नाटक या माध्यमाचं सामर्थ्यस्थान अभिनयाचा जिवंत प्रत्यय देणं, हे आहे. प्रत्येक माध्यमाचं बलस्थान अचूक ओळखून सर्वच माध्यमात यशस्वीपणे वाटचाल करणारा चंद्रकांत कुलकर्णी यांच्यासारखा गुणी नट मला दिसतो. अशा अवस्थेत गर्दीबद्दल खंत व्यक्त करताना कोणत्याही माध्यमातून कलावंताकडे त्याची मानहानी होईल अशा उपेक्षेने पाहू नये ही आपल्याला विनंती. हे खरं आहे की सिनेमाच्या माध्यमात पैशासाठी काही तडजोडी करणारे कलावंत असतात. पण नाट्यव्यवहारात असे घडत नाही, हे ही आपण मानता कामा नये. कै.दीनानाथ टाकळकर यांच्यासारख्या गुणी नटाला कमी पैसे मिळाले तरी चालतील पण ते मिळायला हवेत म्हणून अनेक टाकाऊ भूमिका कराव्या लागल्या आणि कितीही पैसा मिळाला तरी नाटक या माध्यमाची अनावर ओढ असणाऱ्या डॉ.लागू आणि निळू फुले यांना रंगमंचाचा मोह टाळता आला नाही. नाट्यपरिषेदेचे अध्यक्ष श्री मोहन जोशी हे सिनेमातलेही मोठे कलावंत आहेत हे आम्हास माहीत आहे. त्यामुळे त्यांना एवढा वेळ देणे कसे परवडते ? असा प्रश्न माझ्या मनात आला आणि लगेच मावळलाही. ज्याची आपणास अनावर ओढ असते त्यासाठी होईल ती परवड स्वीकारण्याची आपली तयारी असते, हाच त्याचा अर्थ.

तेव्हा आपला आक्षेप अनवधानानेही कोणत्याही माध्यमातल्या कलावंतांच्या कलागुणांची हेटाळणी करणारा नसावा. तो नाही, असेही मी गृहीत धरतो आणि खऱ्या आक्षेपाकडे वळतो.

नाट्यसंमेलनात अशा गर्दीची आवश्यकता आहे का ? दुर्दैवाने आमच्या संत महात्म्यांनासुद्धा गर्दीची किती अनावर ओढ आहे हे जर मला माझ्या वर्तमानात दिसत असेल तर आपण आपल्या राजकीय नेत्यांनी अशा गर्दीला प्रोत्साहन देऊ नये हे कसे सांगणार आहोत ? गर्दीमुळे आयोजकाचे व्यक्तिमत्व उजळून निघते. पण ह्याला कारणीभूत आहे युवा अवस्थेत आपणच घातलेला पाया. गर्दी हवी या इच्छेचा आरंभ शाळा कॉलेजपासून सुरु होतो. विद्यार्थी संसदेच्या नेत्यांना अभिनेते हवे असतात, त्यातून त्यांची आळख सिद्ध होते, असे त्यांना वाटते. जेव्हा सखोल आणि दूरगामी कृती करुन आपली ओळख निर्माण होत नसते, तेव्हा माणसे तात्पुरत्या गर्दीच्या आधारेच आपली ओळख पटवून द्यायचा प्रयत्न करतात. आणि मतदार, जर उमेदवाराने मतदारसंघासाठी काय केले याआधारे ओळखणार नसतील, तर जुजबी ओळख शिल्लक राहावी यासाठी गर्दीच्या उपायाचा नेते अवलंब करीत